ELS DESPOBLATS MORISCOS

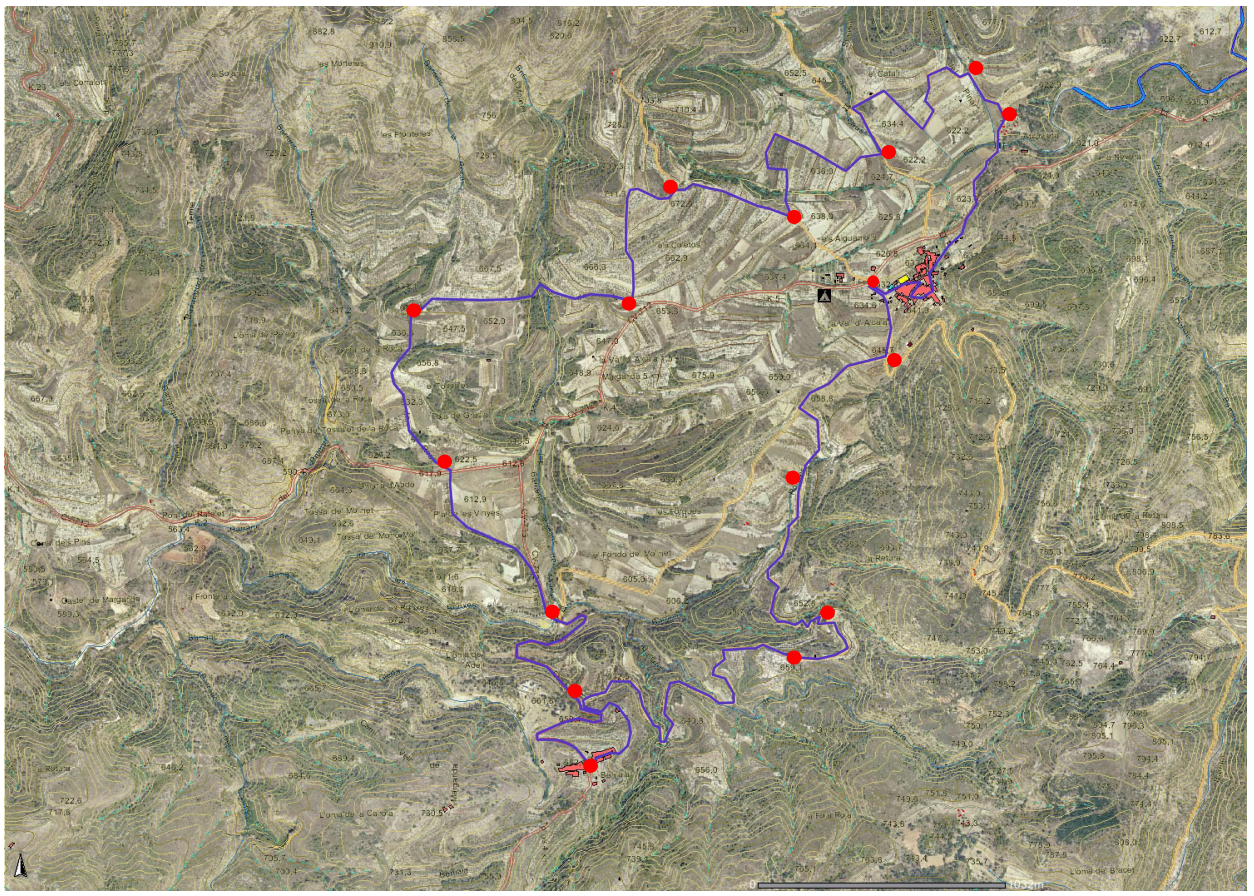

Ajuntament de la Vall d'Alcalà

Seguir adelante
seguir cap avant
To follow ahead

Dirección errónea
Direcció equivocada
Erroneous direction

Girar a la Izquierda
Girar a l'Esquerra
To turn to the Left

Girar a la Derecha
Girar a la Dreta
To turn to the Right

No encender fuego
No encendrer foc
Not to ignite fire

No tirar desperdicios
No tirar desperdicis
Not to throw wastes

Respetar la naturaleza
Respectar la natura
To respect the nature

Vehiculos sin motor
Veicles sense motor
Vehicles without motor

Respetar la propiedad privada
Respectar la propietat privada
To respect the private property

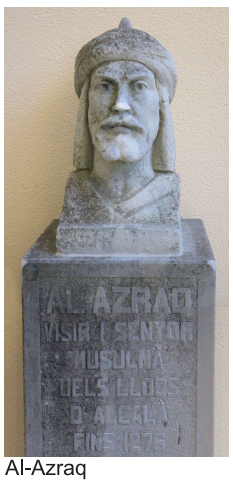

Al-Azraq

La ruta arranca de Alcalá de la Jovada, donde se puede ver el trazado morisco de sus calles. También se visita el magnífico conjunto medieval de la Atzuvieta. El recorrido continua entre campos de almendros, olivos y cerezos hasta los despoblados de la Roca y después la Queirola, cerca de Beniaya, otra alquería medieval, con el bonito paraje de la fuente y el lavador. Desde esta población seguiremos hasta Benialí, Rafalet de Benicharcos y finalmente llegaremos otra vez a Alcalá.
extenso territorio feudatario del Reino de Valencia, comandado por Al-Azraq, que ocupaba amplias zonas de las actuales comarcas de la Marina, el Comtat y la Safor. Estaba habitado únicamente por mudéjares, y después moriscos (mudéjares bautizados a partir de 1520), que durante más de tres siglos mantuvieron la religión islámica, las costumbres y su organización social. Esta población fue expulsada el 1609 y algunas alquerias se repoblaron con cristianos llegados de la isla de Mallorca y de otras villas valencianas.

Plaça del castell-palau de la Vall d'Alcalà

La ruta arranca d'Alcalà de la Jovada, on es pot veure el traçat morisc dels seus carrers. També es visita el magnífic conjunt medieval de l'Atzuvieta. El recorregut continua entre camps d'ametlers, oliveres i cirerers fins els despoblats de la Roca i després la Queirola, a prop de Beniaia, altra alqueria medieval, amb el bonic paratge de la font i el llavador. Des d'esta població seguirem fins Benialí, Rafalet de Benixarcos i finalment arribarem altra vegada a Alcalà.

En el segle XII Alcalà era el centre d'un extens territori feudatari del Regne de València, comandat per Al-Azraq, que ocupava amplies zones de les actuals comarques de la Marina, el Comtat i la Safor. Estava habitat únicament per mudèjars, i després moriscos (mudèjars batejats a partir de 1520), que durant més de tres segles mantingueren la religió islàmica, les costums i la seua organització social. Esta població fou expulsada el 1609 i algunes alqueries es repoblaren amb cristians vinguts de l'illa de Mallorca i d'altres viles valencianes.

Església La Puríssima

Casa de Miguel Abat

This route starts in Alcalà de la Jovada, where you can see the Moorish design of its streets. You can also visit the splendid medieval whole of l'Atzuvieta. The journey continues among almond, olive and cherry trees up to the unpopulated places of la Roca and afterwards by la Queirola, near Beniaia, another medieval farmhouse with a wonderful fountain and a washing place. From this town we will move on up to Benialí, Rafalet de Benicharcos and finally we will arrive again to Alcalà.

In the 12th century Alcalà was the centre of an extensive feudal territory of the realm of Valencia, commanded by Al-Azraq, which occupied a vast zone from the nowadays regions of la Marina, el Comtat and la Safor. It was just populated by Mudejar, and later by Moorish (baptized Mudejars from the year 1520) who during more than three centuries maintained the Islamic religion, the customs and its social organization. This population was repealed in 1609 and some farmhouses were repopulated by Christians who had just arrived from Majorcan islands and other Valencian villas.

Sala Al-Azraq

Llavador municipal (1928)

Benixacos

Rafalet

Pont de L'Atzuvieta

Atzuvieta

Atzuvieta

No abandone el sendero y siga las barras indicadoras blanco y amarillo que encontrará a su derecha en el sentido de la marcha. Además en los cruces dispondrá de señales de dirección.
No abandone la senda i seguisca les barres indicadores en blanc i groc que trobarà a la seua dreta en el sentit de la marxa. A més en els encreuaments disposarà de senyals de direcció.
Do not leave the track and follow the white and yellow signals that you have on your right, following the path. Apart from the crosses you will also have some signals of direction.

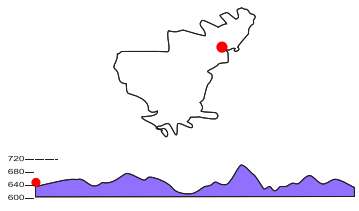

ELS DESPOBLATS MORISCOS

1

ELS DESPOBLATS MORISCOS

L' ATZUVIETA

Ajuntament de la Vall d'Alcalá

Recreació

Seguir adelante
seguir cap avant
To follow ahead

Dirección errónea
Direcció equivocada
Erroneous direction

Girar a la Izquierda
Girar a l'Esquerra
To turn to the Left

Girar a la Derecha
Girar a la Dreta
To turn to the Right

No encender fuego
No encendrer foc
Not to ignite fire

No tirar desperdicios
No tirar desperdicis
Not to throw wastes

Respetar la naturaleza
Respectar la natura
To respect the nature

Vehiculos sin motor
Veicles sense motor
Vehicles without motor

Respetar la propiedad privada
Respectar la propietat privada
To respect the private property

La primera referencia documental que tenemos del despoblado de la Atzuvieta data de 1356, pero algunos materiales arqueológicos indican una cronología inicial anterior a la conquista de Jaime I. Justo antes de la expulsión de los moriscos el 1609, vivían 17 familias. Fue ocupada por repobladores cristianos a lo largo de todo el siglo XVII. Se abandonó definitivamente a principios del siglo XVIII, aunque sus casas han sido reutilizadas como corrales de ganado hasta épocas muy recientes. El gran interés de la Atzuvieta reside en el excelente grado de conservación con que ha mantenido fosilizadas las fábricas y morfologías de época mudéjar y morisca.

Las casas tienen una estructura sencilla, son de planta cuadrangular, con una habitación paralela a la fachada principal y un patio que ocupa gran parte del edificio. A veces se construye otro habitáculo al fondo del patio o se adosa, formando una “L” en uno de los laterales. Los escasos departamentos servían para dormir, como taller, almacén, cocina, etc. Las técnicas constructivas más antiguas se basan en los tapiales hechos con tierra, piedras y mortero de cal, pastados, prensados dentro de un encofrado de madera y secados al aire.

La primera referència documental que tenim del despoblat de l’Atzuvieta data de 1356, però alguns materials arqueològics indiquen una cronologia inicial anterior a la conquesta de Jaume I. Just abans de l’expulsió dels moriscos el 1609, hi vivien 17 famílies. Fou ocupada per repobladors cristians al llarg de tot el segle XVII. S’abandonà definitivament a principis del segle XVIII, encara que els seus habitatges han estat reutilitzats com a corrals de ramat fins èpoques molt recents. El gran interés de l’Atzuvieta resideix en l’excelent grau de conservació amb què ha mantingut fossilitzades les fàbriques i morfologies d’època mudèjar i morisca.

Les cases tenen una estructura senzilla, són de planta quadrangular, amb una habitació paral·lela a la façana principal i un pati que ocupa gran part de l’edifici. A vegades es construïx altre habitacle al fons del pati o es recolza, formant una “L” en un dels costats. Els escassos departaments servien per a dormir, com a taller, magatzem, cuina, etc. Les tècniques constructives més antigues es basen en les tàpies fetes amb terra, pedres i morter de calç, pastades, premsades dins d’un encofrat de fusta i assecades a l’aire.

Distribució interior

The first documented reference that we have of the unpopulated place of l’Atzuvieta dates from 1356, but some archaeological materials indicate an initial chronology, before the conquest of Jaime I. Before the Moorish expulsion in 1609, 17 families lived there. It was occupied by Christian repopulators throughout the17th century. It was definitively abandoned at the beginning of the 18th century, although its houses have been reused as livestock yards up to very recent times. The most interesting thing of l’Atzuvieta lies in the excellent degree of conservation with which it has kept fossilized the masonries and morphologies of the Mudejar and Moorish ages.

The houses have an easy structure, a quadrangular ground plant with a room parallel to the main façade and a yard which occupies a large part of the building. Sometimes another living space is built at the bottom of the yard or it leans forming an “ L” in one of the laterals. The scarce departments were used to sleep, as a factory, store, kitchen, etc. The oldest building techniques are based in mud walls made of ground, stones and calcium mortar grazed and pressed inside a plank mould made of wood and dried up in the air.

Vista lateral

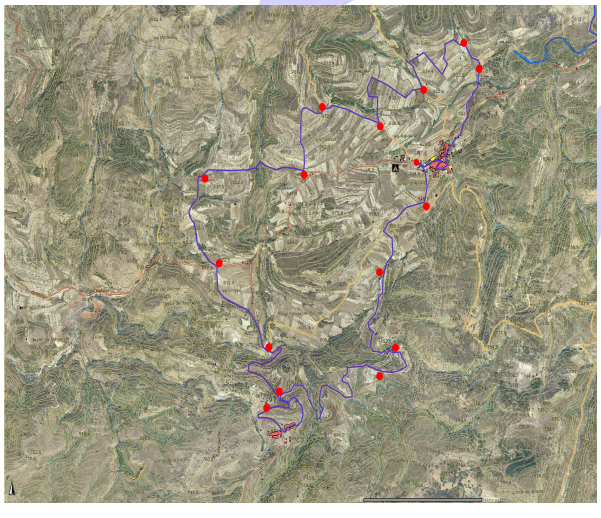

Carrer

Detall d'ampliació

Vista aèria

Excavacions

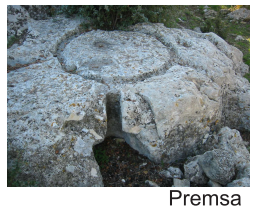

Premsa

ELS DESPOBLATS MORISCOS

2

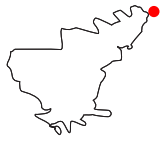

No abandone el sendero y siga las barras indicadoras blanco y amarillo que encontrará a su derecha en el sentido de la marcha. Además en los cruces dispondrá de señales de dirección.

No abandone la senda i seguisca les barres indicadores en blanc i groc que trobarà a la seua dreta en el sentit de la marxa. A més en els encreuaments disposarà de senyals de direcció.

Do not leave the track and follow the white and yellow signals that you have on your right, following the path. Apart from the crosses you will also have some signals of direction.

ELS DESPOBLATS MORISCOS
LA ROCA

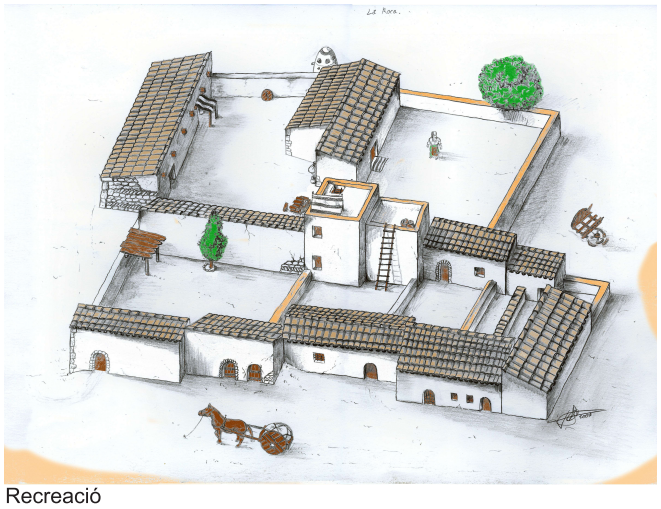
Recreació

Ajuntament de la Vall d'Alcalá

Seguir adelante
seguir cap avant
To follow ahead

Dirección errónea
Direcció equivocada
Erroneous direction

Girar a la Izquierda
Girar a l'Esquerra
To turn to the Left

Girar a la Derecha
Girar a la Dreta
To turn to the Right

No encender fuego
No encendrer foc
Not to ignite fire

No tirar desperdicios
No tirar desperdicis
Not to throw wastes

Respetar la naturaleza
Respectar la natura
To respect the nature

Vehiculos sin motor
Veicles sense motor
Vehicles without motor

Respetar la propiedad privada
Respectar la propietat privada
To respect the private property

Panoràmica

Pis superior i cambra

Paret en espiga

Vista lateral

Junto al camino de la Foia de Gracia, entre el barranco de Pelegrí y el del Molinet, a unos 650 m. sobre el nivel del mar, encontramos el despoblado de la Roca. Aunque hay restos prehistóricos y romanos en la zona, el origen del asentamiento se situaría en la época andalusí. Según la documentación de archivo, la alquería de la Roca tenía 10 familias el 1563, igual que otras aldeas del Valle pertenecían, inicialmente, a la parroquia de Gallinera y desde 1574 a la de Alcalá de la Jovada. Con la expulsión de los moriscos (o cristianos nuevos) el 1609 quedó despoblada, pero a partir de 1611 se volvió a ocupar con cristianos viejos.

En las construcciones que todavía quedan en pie se puede observar la pared medianera común. A diferencia de la Atzuvieta, donde hay manzanas de casas creando una especie de calles primitivas, aquí, el grueso de los edificios forman un grupo compacto, con las fachadas recayentes al camino. Algunos muros de las viviendas se construyeron con hiladas horizontales de mampostería, sobre una capa niveladora de mortero de cal. Esta técnica constructiva se data en los siglos XV-XVII.

Arc d'entrada

Vora el camí de la Foia de Gràcia, entre el barranc de Pelegrí i el del Molinet, a uns 650 m. sobre el nivell de la mar, hi trobem el despoblat de la Roca. Encara que hi ha restes prehistòriques i romanes a la zona, l'orige de l'assentament se situaria a l'època andalusí. Segons la documentació d'arxiu, l'alqueria de la Roca tenia 10 famílies el 1563, igual que altres llogarets de la Vall pertanyien, inicialment, a la parròquia de Gallinera i des de 1574 a la d'Alcalà de la Jovada. Amb l'expulsió dels moriscos (o cristians nous) el 1609 quedà despoblada, però a partir de 1611 es tornà a ocupar amb cristians vells. En les construccions que encara queden en peu es pot observar la paret mitgera comú. A diferència de l'Atzuvieta, on n'hi ha illes de cases creant una mena de carrers primitius, ací, el gros dels edificis formen un grup compacte, amb les façanes recaients al camí. Alguns murs dels habitatges es construiren amb filades horitzontals de maçoneria, sobre una capa anivelladora de morter de calç. Esta tècnica constructiva es data en els segles XV-XVII.

Arc cegat

Next to the Foia de Gracia, between the gully of el Pelegrí and the Molinet, at about 650 m. above the level of the sea we find the unpopulated place of la Roca. In spite of the prehistoric and Roman remnants in that zone, the origin of that settlement is located in the Andalusian age. According to the file documentation the farmhouse of la Roca had 10 families in1563 the same as other villages of the Valley which belonged initially to the parish of Gallinera and since 1574 to Alcalà de la Jovada. With the Moorish expulsion (or new Christians) in 1609 it was unpopulated but from 1611 it was again repopulated by the old Christians.

In the construction that remains nowadays you can observe the dividing wall. Different from l' Atzuvieta, where there are some apple houses forming a sort of primitive streets, here, the thickness of the building forms a compact group with the decadent façades towards the way. Some walls of the housing were built with horizontal rows of masonry over a bulldozer layer of calcium mortar. This constructive technique dates from the 15th- 17th centuries.

Contrafort

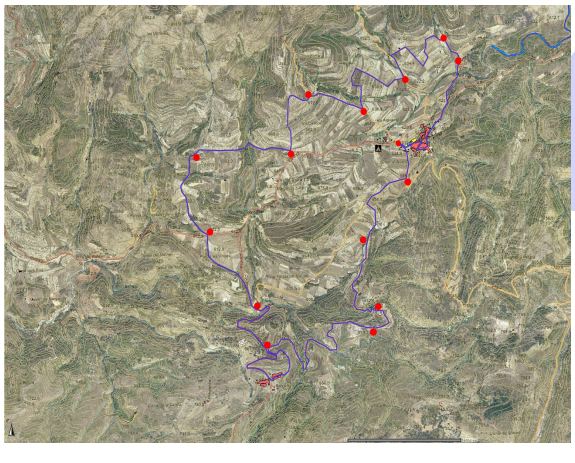

ELS DESPOBLATS MORISCOS
8

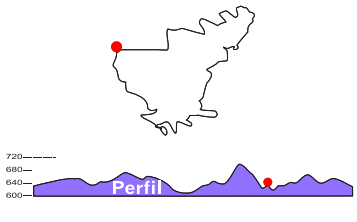

No abandone el sendero y siga las barras indicadoras blanco y amarillo que encontrará a su derecha en el sentido de la marcha. Además en los cruces dispondrá de señales de dirección.

No abandone la senda i seguisca les barres indicadores en blanc i groc que trobarà a la seua dreta en el sentit de la marxa. A més en els encreuaments disposarà de senyals de direcció.

Do not leave the track and follow the white and yellow signals that you have on your right, following the path. Apart from the crosses you will also have some signals of direction.

ELS DESPOBLATS MORISCOS

ELS BENIALÍS

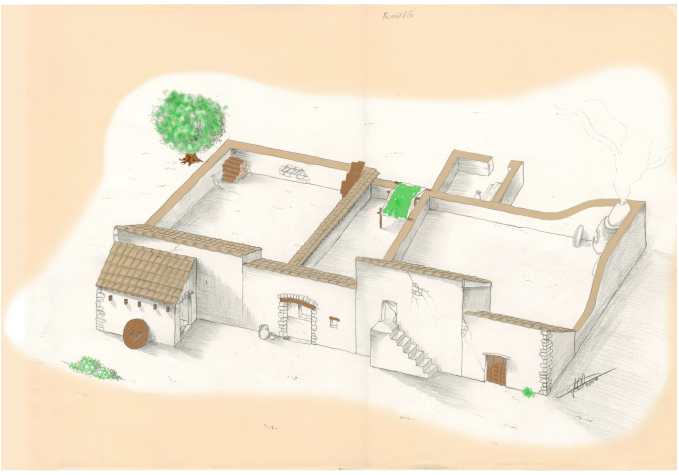

Recreació

Panoràmica

Camí vell

En una loma, a unos 660 m. de altitud, junto el barranco de la Parra, se localiza el despoblado de Benialí. Ocupa la zona sur del término municipal de Alcalá, entre las alquerías medievales de Beniaya, Saltes y Capaimona (ya en Tollos). Aunque tienen un origen andalusí, pertenecía a los dominios de Al-Azraq, sabemos por la documentación medieval que vivían siete familias alrededor del 1600. Con la expulsión de los moriscos quedó despoblada, pero la llegada de cristianos con la carta puebla de 1611, se volvió a ocupar hasta principios del siglo XVIII.

Se conservan unas tres casas, modificadas como corrales de ganado, con una o dos habitaciones y un gran patio. Las viviendas se unen entre si por muros medianeros, como en la Roca o la Queirola, las técnicas constructivas también son similares. Cabe destacar una escalera exterior para acceder a un piso superior.

Estas personas vivían básicamente de la agricultura de secano, con algunas huertas en lugares regados, y de la ganadería, aprovechaban los recursos de la montaña que les rodeaba.

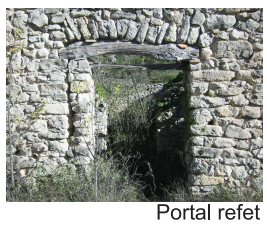

Portal refet

Vista aèria

En un alteró, a uns 660 m. d'altitud, vora el barranc de la Parra, es localitza el despoblat de Benialí. Ocupa la zona sud del terme municipal d'Alcalà, entre les alqueries medievals de Beniaia, Saltes i Capaimona (ja en Tollos). Encara que té un orige andalusí, pertanyia als dominis d'Al-Azraq, sabem per la documentació medieval que hi vivien set famílies al voltant del 1600. Amb l'expulsió dels moriscos quedà despoblada, però l'arribada de cristians amb la carta pobla de 1611, es tornà a ocupar fins principis del segle XVIII.

Es conserven unes tres cases, modificades com a corrals de ramat, amb una o dues habitacions i un gran pati. Els habitatges s'uneixen entre si per murs mitgers, com a la Roca o la Queirola, les tècniques constructives també són similars. Cal destacar l'escala exterior per accedir a un pis superior o cambra. Estes persones vivien bàsicament de l'agricultura de secà, amb algunes hortes en llocs regats, i de la ramaderia, aprofitaven els recursos de la muntanya que els envoltava.

Porta i escala

Paret posterior

In a low ridge of about 660m. of height, next to the gully of la Parra, the unpopulated place of Benialí is located; it occupies the southern part of the municipal region of Alcalà, among the medieval farmhouses of Beniaya, Saltes and Capaimona (in Tollos). In spite of its Andalusian origin it belonged to the domains of Al-Azraq. We Know thanks to the medieval documentation that seven families lived around it in 1600. With the expulsion of the Moorish it remained and unpopulated place, but with the arrival of Christians with the carta puebla of 1611 it was again occupied up to the beginning of the 18th century.

Over three houses are preserved, modified as yards of livestock with one or two rooms and a big patio. The housings are united to one another by medieval walls as the Roca or the Queirola, the constructive techniques are also similar. It is worth mentioning an exterior stair which gives access to an upper floor. Those people lived basically from the dried region agriculture, with some vegetable gardens in watered places and also from the cattle raising, making good use of the resources from the surrounding mountain.

Olivera mil·lenaria

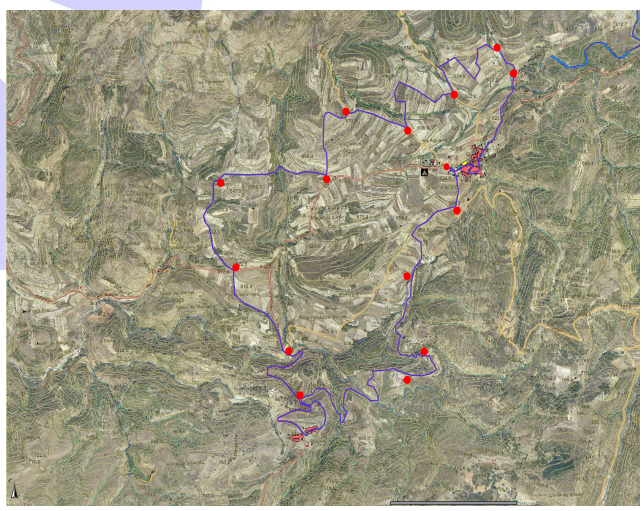

No abandone el sendero y siga las barras indicadoras blanco y amarillo que encontrará a su derecha en el sentido de la marcha. Además en los cruces dispondrá de señales de dirección.

No abandone la senda i seguisca les barres indicadores en blanc i groc que trobarà a la seua dreta en el sentit de la marxa. A més en els encreuaments disposarà de senyals de direcció.

Do not leave the track and follow the white and yellow signals that you have on your right, following the path. Apart from the crosses you will also have some signals of direction.

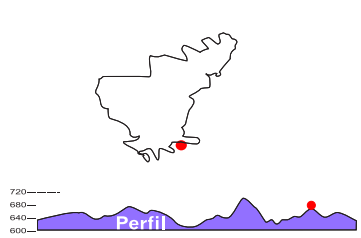

ELS DESPOBLATS MORISCOS

12